

Beschikking van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant

op het op 3 april 2023 door ons ontvangen verzoek voor de intrekking van het besluit op grond van de Wet natuurbescherming van 12 april 2016 (kenmerk: Z/006983/25861), verleend voor de veehouderij aan de Mosstraat 25, 5121 ZJ te Rijen, in de gemeente Gilze en Rijen.

INHOUDSOPGAVE

BESCHIKKING	3
1 Onderwerp	3
2 Beschikking	3
PROCEDURELE ASPECTEN	4
1 Aanleiding	4
2 Bevoegd gezag	4
3 Uniforme openbare voorbereidingsprocedure	4
4 Ingebrekestelling verzoek tot intrekking	4
5 Zienswijzen naar aanleiding van terinzagelegging van het ontwerpbesluit	5
6 Wijziging ten opzichte van het ontwerpbesluit	5
OVERWEGINGEN EN TOETSINGEN	6
1 Wettelijk kader – Wet natuurbescherming	6
2 Het verzoek	6
3 Inhoudelijke beoordeling	7
4 Conclusie	19
Bijlage 1: AERIUS Calculator: Indicatieve stikstofdepositieberekening MGA-1 (kenmerk: RTVJ2rMhv6Zo)	20
KENNISGEVING WET NATUURBESCHERMING, Vereniging tot behoud van het open-en agrarisch landschap noord-oost en oost van Rijen, Mosstraat 25, 5121 ZJ te Rijen, Z/196630	21

BESCHIKKING

1 Onderwerp

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant hebben op 3 april 2023 een verzoek ontvangen van de Vereniging tot behoud van het open-en agrarisch landschap noord-oost en oost van Rijen voor de intrekking van het besluit op grond van de Wet natuurbescherming van 12 april 2016 (kenmerk: Z/006983/25861), verleend voor de veehouderij aan de Mosstraat 25, 5121 ZJ te Rijen, in de gemeente Gilze en Rijen.

2 Beschikking

Gelet op de bepalingen van de Wet natuurbescherming besluiten wij:

- I. het verzoek van de Vereniging tot behoud van het open-en agrarisch landschap noord-oost en oost van Rijen op grond van artikelen 2.4 en 5.4 van de Wet natuurbescherming **af te wijzen**, voor de intrekking van het besluit op grond van de Wet natuurbescherming van 12 april 2016 (kenmerk: Z/006983/25861), verleend voor de veehouderij aan de Mosstraat 25, 5121 ZJ te Rijen, in de gemeente Gilze en Rijen.

Bijlage 1: AERIUS Calculator: Indicatieve stikstofdepositieberekening MGA-1 (kenmerk: RTVJ2rMhv6Zo)

's-Hertogenbosch, 16 november 2023

Met vriendelijke groet,
Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
namens deze,

De heer J. Lenssen,
Algemeen directeur

PROCEDURELE ASPECTEN

1 Aanleiding

Op 3 april 2023 hebben wij een verzoek ontvangen voor de intrekking van het besluit op grond van de Wet natuurbescherming van 12 april 2016 (kenmerk: Z/006983/25861), verleend voor de veehouderij aan de Mosstraat 25, 5121 ZJ te Rijen, in de gemeente Gilze en Rijen. Het verzoek is geregistreerd onder kenmerk Z/196630.

2 Bevoegd gezag

Omdat het initiatief waarop het verzoek tot intrekking zich richt plaatsvindt in de provincie Noord-Brabant zijn wij op grond van artikel 1.3 van de Wnb bevoegd om op het verzoek te beslissen. Bij ons besluit betrekken wij tevens de gevolgen voor Natura 2000-gebieden buiten onze provinciegrens en/of buiten Nederland.

3 Uniforme openbare voorbereidingsprocedure

In deze procedure wordt de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (hierna: UOV) overeenkomstig het bepaalde in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) toegepast. Daartoe is besloten op 22 februari 2022 (dossier Z/165183). Wij hebben besloten de UOV toe te passen aangezien het een verzoek om een geheel in te trekken vergunning betreft. Dit vergt een inhoudelijke (her)beoordeling onzerzijds van de effecten. Het verzoek is dan ook een verzoek om een besluit te nemen op grond van artikelen 2.4 en 5.4 van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De Wnb bevat geen beslistermijn voor besluiten op deze gronden. Daarom gelden de regels van de Awb. Voor het verzoek tot intrekking is een inhoudelijke herbeoordeling van de effecten geboden. Het Verdrag van Aarhus verplicht in dat geval tot inspraak. Dit betekent dat de UOV van Afdeling 3.4 van de Awb moet worden toegepast op de voorbereiding van het te nemen besluit. Op grond van artikel 3:18 van de Awb geldt daarvoor een beslistermijn van zes maanden.

4 Ingebrekestelling verzoek tot intrekking

Op 3 april 2023 is het onderhavige verzoek ingediend. Op 11 april 2023 hebben wij de indiener per brief laten weten dat wij voor het verzoek de uniforme openbare voorbereidingsprocedure overeenkomstig het bepaalde in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht toepassen. En dat daartoe is besloten op 22 februari 2022 (dossier Z/165183). En dat op grond van artikel 3:18 van de Awb hiervoor een beslistermijn van zes maanden geldt.

Op 24 juli 2023 heeft de indiener GS in gebreke gesteld op grond van artikel 4:17 van de Awb, voor het niet binnen de termijn reageren op het intrekkingverzoek. Naar ons oordeel is deze ingebrekestelling prematuur ingediend, namelijk vóór het verstrijken van de beslistermijn. De beslistermijn is verstreken op 2 oktober 2023, dit betekent dat de beslistermijn niet was verstreken toen wij op 24 juli 2023 de ingebrekestelling ontvingen.

Het is niet mogelijk om een bestuursorgaan in gebreke te stellen op het moment dat de beslistermijn nog niet is verstreken. Op grond van artikel 4:17 van de Algemene wet bestuursrecht zijn wij derhalve geen dwangsom wegens niet tijdig beslissen verschuldigd.

5   Zienswijzen naar aanleiding van terinzagelegging van het ontwerpbesluit

De kennisgeving en het ontwerpbesluit is gepubliceerd op de website <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/> onder 'officiële bekendmakingen'. Vervolgens heeft het ontwerpbesluit gedurende zes weken ter inzage gelegen bij de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN), Victoriaaan 1, 5213 JG 's-Hertogenbosch, namelijk van 3 augustus 2023 tot en met 13 september 2023, en is eenieder in de gelegenheid gesteld zienswijzen naar voren te brengen. Van deze gelegenheid is geen gebruik gemaakt.

6   Wijziging ten opzichte van het ontwerpbesluit

Naar aanleiding van nieuwe beschikbare informatie is de inhoudelijke beoordeling aangevuld en de motivering verbeterd, zie paragraaf 3 van 'Overwegingen en toetsingen'. Onze conclusie is niet gewijzigd ten opzichte van het ontwerpbesluit.

OVERWEGINGEN EN TOETSINGEN

1 Wettelijk kader – Wet natuurbescherming

Artikel 2.7 van de Wnb heeft betrekking op de vergunningplicht in verband met Natura 2000-gebieden (habitat- en vogelrichtlijngebieden). Op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb is het verboden zonder vergunning van Gedeputeerde Staten (hierna: GS) projecten te realiseren die, afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten, significante gevolgen kunnen hebben voor een Natura 2000-gebied.

Op 20 januari 2021 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: Afdeling) een aantal uitspraken gedaan¹. De Afdeling verwijst in de uitspraak 201907146/1/R2 naar de per 1 januari 2020 gewijzigde vergunningplicht. Deze wijziging houdt in dat er geen vergunningplicht meer geldt voor een wijziging van het project op basis van intern salderen waarbij er geen significante gevolgen zijn voor Natura 2000-gebieden. Als gevolg hiervan kunnen er geen vergunningen in het kader van de Wnb verleend worden voor projecten die gebaseerd zijn op intern salderen.

In artikel 5.4 van de Wnb zijn gronden opgenomen op grond waarvan een vergunning kan worden ingetrokken of gewijzigd. De vergunning kan in elk geval worden ingetrokken indien blijkt dat de vergunninghouder zich niet houdt aan de vergunning.

In artikel 2.2, tweede lid, van de Wnb staat dat GS ervoor zorg dragen dat in hun provincie passende maatregelen als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn worden getroffen die nodig zijn voor Natura 2000-gebieden, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor de onderscheiden gebieden.

In artikel 2.4, eerste lid, van de Wnb is een grond opgenomen op grond waarvan, indien dat nodig is voor een Natura 2000-gebied, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, GS een verplichting op kunnen leggen aan degene die een handeling verricht of het voornemen daartoe heeft.

2 Het verzoek

Het verzoek ziet op de intrekking van een besluit op grond van de Wet natuurbescherming, zoals verleend op 12 april 2016 (kenmerk: Z/006983/25861), aan de Mosstraat 25, 5121 ZJ te Rijen, in de gemeente Gilze en Rijen. Het betreft een varkenshouderij. Daarnaast wordt verzocht alle andere vergunningen van de projectlocatie in te trekken.

In het verzoek wordt verzocht om de vergunningen voor de locatie Mosstraat 25, 5121 ZJ te Rijen in te trekken omdat er, volgens de indiener van onderhavig verzoek, al meer dan twee jaar geen varkens worden gehouden en er geen agrarische bedrijfsactiviteiten meer plaats vinden.

Wij zijn echter niet bevoegd om te beslissen op het verzoek tot intrekken van de milieutoestemmingen. In dit besluit richten wij ons daarom alleen op het verzoek tot intrekken van de Wnb-vergunning 12 april 2016 (kenmerk: Z/006983/25861).

---

¹ Uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 20 januari 2021, zaaknummer 201907146/1/R2 samen met 201907142/1/R2 en 201907144/1/R2.

3 Inhoudelijke beoordeling

Voor de locaties Mosstraat 25 en 36, 5121 ZJ te Rijen is op 12 april 2016 een vergunning op grond van artikel 19d van de Natuurbeschermingswet 1998 (hierna: Nbw) verleend (kenmerk: Z/006983/25861), thans artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb. De vergunning ziet op het houden van in totaal 3.300 varkens, met een emissie van in totaal 3.607,32 kg NH₃/jr. Deze natuurvergunning is onherroepelijk.

Het verzoek ziet op het deel van de vergunning voor de locatie Mosstraat 25, 5121 ZJ te Rijen. Het deel van de vergunning voor de locatie Mosstraat 25 te Rijen is verleend voor het houden van 3.027 varkens, met een emissie van in totaal 2.651,22 kg NH₃/jr.

De vergunning is verleend aan maatschap C.J.G.M. Haagh en J.W.C. Haagh-Swolfs. De locatie is inmiddels overgegaan naar een nieuwe eigenaar JEGG, aan de Mosstraat 25a, 5121 ZJ te Rijen.

Door JEGG is voor de locatie Mosstraat 25 te Rijen op 12 mei 2023 een Wnb-vergunning aangevraagd (kenmerk: Z/198873). Het betreft een aanvraag voor het slopen van de bestaande bedrijfsbebouwing/varkensstallen en het realiseren van nieuwe pluimveestallen. De locatie Mosstraat 36 te Rijen wordt gesaneerd in de beoogde situatie. De aanvraag ziet op intern salderen voor wat betreft het aspect stikstof, waarbij de emissie in de referentiesituatie 3.607,32 kg NH₃/jr. bedraagt en de beoogde emissie 2.725,0 kg NH₃/jr. De Wnb-vergunning van 12 april 2016 (kenmerk: Z/006983/25861) geldt daarvoor als referentiesituatie.

Het project is op 12 april 2016 vergund omdat er sprake is van minder stikstofdepositie ten opzichte van de referentiesituatie. Indien een wijziging of uitbreiding niet leidt tot een toename van stikstofdepositie ten opzichte van de referentiesituatie, dan is uitgesloten dat de wijziging significante gevolgen heeft. Sinds de wijziging van de Wnb van 1 januari 2020 geldt in die situatie geen vergunningplicht meer.

Aangezien onder het huidige recht voor projecten die met intern salderen tot stand komen geen vergunningplicht (meer) geldt, kan een intrekking van de vergunning niet als passende maatregel worden geduid. De reden hiervoor is dat met de intrekking van een vergunning voor een activiteit die niet langer vergunningplichtig is, niet kan worden bewerkstelligd dat de activiteit wordt beëindigd. Ook zonder de natuurvergunning kan de activiteit immers blijven plaatsvinden zolang deze niet leidt tot een toename van stikstofdepositie ten opzichte van de referentiesituatie.

Artikel 5.4 van de Wnb

In artikel 5.4 van de Wnb zijn gronden opgenomen op grond waarvan een vergunning kan worden ingetrokken of gewijzigd. De vergunning kan in elk geval worden ingetrokken indien blijkt dat de vergunninghouder zich niet houdt aan de vergunning. Het gestelde in artikel 5.4 van de Wnb betreft een zogenoemde discretionaire bevoegdheid van GS. Dit betekent dat GS niet verplicht zijn om deze bevoegdheid te gebruiken. Voor wat betreft artikel 5.4, eerste lid, van de Wnb is in het verzoek geen motivering aangereikt waarom deze van toepassing zou kunnen zijn. Wij zien dan ook geen reden om op basis van artikel 5.4, eerste lid, van de Wnb tot intrekking of wijziging van de verleende vergunning over te gaan. Zoals hierboven is uitgelegd, kan de intrekking niet als passende maatregel gekwalificeerd worden, de intrekkingsgrond van artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb is om die reden niet aan de orde.

Motivering intrekking van de natuurvergunning

De indiener van het verzoek geeft aan dat de Wnbvergunning van 12 april 2016 (kenmerk: Z/006983/25861) moet worden ingetrokken omdat er al meer dan twee jaar geen gebruik is gemaakt van deze vergunning en er geen enkele agrarische bedrijvigheid meer plaats vindt. Een verdere

toelichting en motivering ontbreekt. Vooropgesteld dient te worden dat een dergelijke intrekkingsbevoegdheid zoals genoemd in artikel 2.33 van de Wabo, ontbreekt in de wet- en regelgeving waaronder de bestreden natuurvergunning is afgegeven. Daarnaast ontbreekt in het verzoek een onderbouwing voor het belang van de indiener van onderhavig verzoek bij het intrekken van de bestreden natuurvergunning.

Na contact met de adviseur van de vergunninghouder op 7 juli 2023 blijkt dat er inderdaad al geruime tijd geen bedrijfsactiviteiten meer plaatsvinden. Door JEGG is echter voor de locatie Mosstraat 25 te Rijen op 12 mei 2023 een aanvraag om een Wnb-vergunning ingediend (kenmerk: Z/198873). Het betreft een aanvraag voor het slopen van de bestaande bedrijfsbebouwing/varkensstallen en het realiseren van nieuwe pluimveestallen. De locatie Mosstraat 36 te Rijen wordt gesaneerd in de beoogde situatie.

Artikel 2.4 van de Wnb

Uit artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn volgt dat de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in de Natura 2000-gebieden niet mag verslechteren. Dit betekent dat behoud duurzaam geborgd moet worden. De provincie geeft dan ook invulling aan deze verplichting.

Op grond van artikel 2.4 leggen GS 'als dat nodig is voor een Natura 2000-gebied, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen' aan degene die een handeling verricht of daartoe het voornemen heeft, een verplichting op om (1) informatie over de handeling te verstrekken; (2) de nodige preventieve of herstelmaatregelen te treffen; (3) de handeling volgens daarbij gegeven voorschriften uit te voeren, of (4) de handeling niet uit te voeren of te staken.

Deze bepaling wordt beschouwd als een invulling van de verplichtingen voor GS om instandhoudings- en passende maatregelen te treffen (volgend uit artikel 2.2 van de Wnb). In de wijze waarop GS invulling geven aan de verplichting om, op grond van artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn (hierna: Hrl), door het treffen van passende maatregelen, een verslechtering van Natura 2000-gebieden te voorkomen, bestaat voorts begrensde keuzevrijheid.

GS hebben de motiveringsplicht om inzichtelijk te maken met welke passende maatregelen uitvoering zal worden gegeven aan de daling van stikstofdepositie binnen een afzienbare termijn. Wij wijzen er hierbij op dat de (positieve) effecten van de maatregelen niet vast hoeven te staan en dat het niet noodzakelijk is dat concreet wordt aangegeven welke maatregelen tot dezelfde reductie van stikstofdepositie leiden als de intrekking van een natuurvergunning (zie de uitspraak van de Afdeling van 20 januari 2021 met kenmerk ECLI:NL:RVS:2021:71, rechtsoverwegingen 7.2, 7.3 en 13 tot en met 14.8). Daarbij is het ook niet nodig dat ten aanzien van elk (stikstofgevoelig) Natura 2000-gebied op hexagoonniveau ecologisch wordt beoordeeld tot welk niveau de depositie uiteindelijk moet worden teruggebracht. De verplichting om een pakket van passende maatregelen inzichtelijk te maken is immers iets anders dan het per gebied uitvoeren van een passende beoordeling voor een concreet project. Zie in dit kader bijvoorbeeld ook de uitspraak van de rechtbank Gelderland van 22 oktober 2021 (kenmerk: ECLI:NL:RBGEL:2021:5684, rechtsoverwegingen 10 tot en met 10.2).

Er is sprake van een verslechtering of verstoring met significante gevolgen voor de natuurwaarden. Passende maatregelen zullen moeten zorgen voor de noodzakelijke daling van de stikstofdepositie binnen afzienbare termijn.

GS ontkennen niet dat het project, indien gebruik wordt gemaakt van de vergunning, een bijdrage levert aan de verslechtering van de Natura 2000-gebieden. Een dergelijke aanschrijving voor de locatie Mosstraat 25 te Rijen zou echter slechts een verplichting zijn indien dat de enige passende maatregel zou zijn om te voorkomen dat de uitvoering van dat project resulteert in een verslechtering die een significant gevolg kan hebben. De indiener geeft in het verzoek aan dat, ook wanneer het opleggen van een verplichting om de activiteiten te staken, niet de enige passende

maatregel is, hier toch voor gekozen kan worden. Zonder de intrekking van vergunningen van piekbelasters zal de noodzakelijke daling van de stikstofdepositie niet binnen afzienbare termijn bereikt worden. Echter, verschillende opkoopregelingen zijn sinds 3 juli 2023 van start gegaan (of zijn al van start). Deze regelingen zien toe op het stoppen van een veehouderij op vrijwillige basis. De regelingen staan verder uitgelegd onder het kopje 'Opkoop piekbelasters'.

GS tillen zwaar aan de rechtszekerheid van de vergunninghouder en het behoud van een verleende, onherroepelijke natuurvergunning om de activiteiten te exploiteren. Een willekeurige aanschrijving past momenteel niet binnen de passende maatregelen. Zoals hierboven al benoemd hebben GS, voor toepassing van artikel 2.4 van de Wnb, een keuzevrijheid. Het opleggen van een verplichting is in het licht van die keuzevrijheid niet altijd een passende maatregel die moet worden getroffen. GS prevaleren namelijk een vrijwillige aanpak boven meer verplichtende maatregelen. In die keuze speelt namelijk de impact voor de individuele vergunninghouder in verhouding tot het algemeen belang, samen met de andere manieren die er zijn om het gewenste resultaat te bereiken, een grote rol.

De passende maatregelen, die gericht zijn op het bewerkstelligen van de stikstofreductie op de betrokken Natura 2000-gebieden zoals hierboven genoemd, zijn van kracht of worden binnen afzienbare termijn genomen. Om die reden achten wij op dit moment het toepassen van artikel 2.4 van de Wnb een te vergaande maatregel en is besloten om geen verplichting op te leggen aan JEGG voor de locatie Mosstraat 25 te Rijen.

In de provincie Noord-Brabant wordt een pakket van passende maatregelen ter reductie van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden getroffen. Bovendien gaat dit programma vergezeld van de wettelijke monitoringsplicht van de uitvoering en effecten, waardoor in overeenstemming met artikel 1.12g van de Wnb tijdig bijsturing plaatsvindt en aanvullende maatregelen getroffen worden zodat de resultaatsverplichtingen uit artikel 1.12a van de Wnb worden gehaald. Wij lichten dat hierna verder toe.

Wet stikstofreductie en natuurverbetering, Contournota Programma stikstofreductie en natuurverbetering en (ontwerp)Programma Stikstofreductie en Natuurverbetering

Allereerst wordt gewezen op de Wsn. In 2019 heeft het kabinet aangekondigd aan een solide structurele aanpak voor de stikstofproblematiek te werken. De kern van deze aanpak is om te werken aan herstel en versterking van de natuur en het terugdringen van de stikstofuitstoot. Dit voornemen heeft geresulteerd in de Wsn. De Wsn is verder uitgewerkt in het Besluit stikstofreductie en natuurverbetering. Op basis van de Wsn gelden drie resultaatsverplichtingen voor de stikstofreductie.

De verplichting is (vooralsnog) als volgt: in 2025 moet minimaal 40 procent van het areaal van de stikstofgevoelige natuur in Natura 2000-gebieden een gezond stikstofniveau hebben (= landelijk gemiddelde emissiereductie van 10-15 %). In 2030 moet minimaal de helft van de Natura 2000-gebieden een gezond stikstofniveau hebben bereikt (= landelijk gemiddelde emissiereductie van 26%) en in 2035 moet dat minimaal 74 procent zijn (= landelijk gemiddelde emissiereductie van 50%). Deze waarden zijn verankerd in artikel 1.12a van de Wnb. De Wsn geeft verder de opdracht voor het vaststellen van een programma voor stikstofreductie en natuurverbetering met bron- en natuurmaatregelen. Daarnaast moet periodiek monitoring en bijsturing plaatsvinden.

In dat kader is onderzocht dat in 2030 een gemiddelde depositiereductie van 255 mol N/ha/jr nodig is om de omgevingswaarde te behalen. Een aanzienlijk deel hiervan, circa 120 mol N/ha/jr, wordt in 2030 bereikt als gevolg van vaststaand en voorgenomen beleid, het zogeheten autonome pad. Ook dragen de maatregelen uit het Klimaatakkoord voor circa 25 mol N/ha/jr bij aan de realisatie van de omgevingswaarde. De resterende opgave in aanvulling op het autonome pad bedraagt circa 110 mol N/ha/jr voor 2030. De potentiële stikstofreductie van het vastgesteld pakket maatregelen valt binnen een bandbreedte van 103–180 mol/ha/jr in 2030, waarmee naar verwachting de omgevingswaarde

voor 2030 wordt behaald.

In juli 2021 is in het kader van de uit de Wsn volgende verplichting om een programma voor stikstofreductie en natuurverbetering vast te stellen de Contourennota Programma stikstofreductie en Natuurverbetering (hierna: de Contourennota) vastgesteld. In de Contourennota zijn de contouren van het programma Stikstofreductie en Natuurverbetering beschreven. Voor het bereiken van de voor 2030 gestelde omgevingswaarde is een pakket met bronmaatregelen vastgesteld. Deze bronmaatregelen zijn vastgelegd in de Contourennota. Paragraaf 4 van de Contourennota bevat een beschrijving van de bronmaatregelen. In paragraaf 4.1 van de Contourennota zijn deze bronmaatregelen verder uitgewerkt. Per maatregel is de status en het verwachte stikstofreducerende effect daarvan bepaald. De voorspelling is dat het totale maatregelenpakket leidt tot een reductie van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden van 103-180 mol N/ha/jr in 2030.

Op 19 december 2022 is het programma Stikstofreductie en Natuurverbetering gepubliceerd (hierna: 'programma'). Hierin zijn de contouren uit de Contourennota (nader) uitgewerkt. De kern van het programma Stikstofreductie en Natuurverbetering is om de natuur te verbeteren. Hierbij staan twee doelen centraal:

- het verminderen van de stikstofdepositie in stikstofgevoelige natuurgebieden en daarmee te voldoen aan de wettelijke omgevingswaarden in de Wnb (artikel 1.12a Wnb); en
- de natuur verbeteren door de instandhoudingsdoelstellingen in stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden te halen.

Het programma bevat maatregelen die de stikstofdepositie bij de bron aanpakken en maatregelen die de natuur herstellen. Ook de monitoring en eventuele bijsturing van de maatregelen zijn onderdeel van het programma. Vanaf juni 2023 zal het programma worden geactualiseerd. Dit gebeurt aan de hand van de dan beschikbare gebiedsplannen, natuuranalyses, monitoringsgegevens en de uitwerking van het coalitieakkoord.

Naast stikstofreducerende maatregelen worden er in het kader van het programma stikstofreductie en natuurverbetering verder ook natuurverbeteringsmaatregelen getroffen. Daarbij geldt dat het terugdringen van de stikstofdepositie van groot belang is, maar op zichzelf niet voldoende. De reductie van stikstofdepositie leidt op zichzelf niet per definitie tot herstel van de natuur. Daarvoor zijn ook natuurherstelmaatregelen nodig. In paragraaf 5 van het programma worden de maatregelen voor natuurverbetering mede onder verwijzing naar het Uitvoeringsprogramma Natuur beschreven en toegelicht. Te denken valt aan bijvoorbeeld hydrologische maatregelen. Zie hiervoor ook de besluittekst onder het kopje 'Beheersmaatregelen/natuurherstel- en verbeteringsmaatregelen' in deze paragraaf.

De vereiste periodieke monitoring en bijsturing van het programma en de daarin opgenomen maatregelen zijn uitgewerkt in paragraaf 8 en 9 van het programma.

Tot slot wordt opgemerkt dat provincies op grond van de Wsn gebiedsplannen moeten opstellen voor de gebiedsgerichte uitwerking van de landelijke omgevingswaarde en het programma stikstofreductie en natuurverbetering (zie ook artikel 1.12fa van de Wnb). In paragraaf 11 van het programma worden handvatten en kaders gegeven voor uitwerking van maatregelen in de gebiedsplannen. Ook worden er in het kader van het programma stikstofreductie en natuurverbetering voor ieder Natura 2000-gebied natuurdoelanalyses opgesteld. Met de natuurdoelanalyses wordt voorafgaand aan de vaststelling het programma beoordeeld of de in het

programma opgenomen maatregelen in samenhang met andere maatregelen leiden tot het realiseren van (de condities voor) instandhoudingsdoelen voor stikstofgevoelige habitattypen en soorten voor het betreffende Natura 2000-gebied en of aanvullende maatregelen nodig zijn. Dit wordt uitgewerkt in paragraaf 7 van het programma. De (resultaten van de) natuurdoelanalyses werken door in de gebiedsplannen. In de natuurdoelanalyses wordt het programma AERIUS Monitor als bron gebruikt. De resultaten van de natuurdoelanalyses worden benut voor de uitwerking van de maatregelen in gebiedsplannen en de uitwerking van de tweede fase van het Uitvoeringsprogramma Natuur. Verder kunnen de natuurdoelanalyses gebruikt worden bij het actualiseren van Natura 2000-beheerplannen. De natuurdoelanalyses zijn in februari 2023 afgerond. De provincie Noord-Brabant heeft de natuurdoelanalyses op 1 maart 2023 voorgelegd aan de Ecologische Autoriteit. Deze heeft de kwaliteit van een aantal analyses inmiddels getoetst. Na advisering door de Ecologische Autoriteit vindt waar nodig aanpassing plaats.

Bijvoorbeeld voor het Natura 2000-gebied 'Deurnsche Peel & Mariapeel' is op 27 juni 2023 door de Ecologische Autoriteit een advies uitgebracht over de natuurdoelanalyse van het gebied. De natuurdoelanalyse is een omvangrijk rapport dat veel informatie over het gebied uit verschillende onderzoeken samenvat. De Ecologische Autoriteit kan zich, op basis van de informatie die beschikbaar was, vinden in de conclusies uit de natuurdoelanalyse over de knelpunten die in het gebied bestaan en de opgaven die er liggen voor de habitattypen en leefgebieden voor soorten. Ook brengt de natuurdoelanalyse goede aanvullende maatregelen in beeld die mogelijk zijn om de doelen te behalen. Er is volgens de Ecologische Autoriteit wel meer informatie nodig om te weten wat de problemen in de natuur precies veroorzaakt en aan welke knoppen kan worden gedraaid om zeker te stellen dat (verdere) verslechtering voorkomen wordt en op termijn de instandhoudingsdoelstellingen gehaald worden. Er is geen gedetailleerde vegetatiekaart van het moment van aanmelding van het gebied als Natura 2000-gebied in 2004. Er zijn ook geen actuele vegetatiekaarten op basis waarvan trends voor de droge heiden en herstellende hoogvenen vastgesteld kunnen worden. Op basis van de gegevens die wel beschikbaar zijn, is niet uitgesloten dat verslechtering van deze habitattypen heeft plaatsgevonden. Voor herstellende hoogvenen geldt bijvoorbeeld dat de kwaliteit waarschijnlijk is afgenomen, voor droge heiden is in het verleden de oppervlakte afgenomen. Voor de aanwezige actieve hoogvenen is recent wel aangetoond dat deze vanwege hun geringe omvang niet meer kwalificeren als dit habitatype. Voor dit habitatype is verslechtering dus wel aangetoond.

Stop op vergunningverlening Wet natuurbescherming

De resultaten van de natuurdoelanalyses voor 15 Noord-Brabantse Natura 2000-gebieden laten een verslechterd beeld van de natuur zien. Het gevolg van deze geconstateerde verslechtering is dat de vergunningverlening voor aanvragen met stikstofeffecten op Natura 2000-gebieden voorlopig stil ligt .totdat de benodigde aanvullende maatregelen zijn geborgd en de effecten ervan voldoende zeker zijn. Voor projecten op het gebied van infrastructuur, landbouw, industrie, woningbouw, maar ook voor projecten om te verduurzamen kan, in elk geval tijdelijk, geen vergunningverlening plaatsvinden. Daarnaast kan dit moment niet uitgesloten worden dat de ruimte die ingezet wordt bij extern salderen of vanuit een depositiebank niet al nodig is om de natuur te herstellen ('additionaliteitsvereiste'). GS kunnen geen vergunningen verlenen tot er voldoende maatregelen waar de effecten voldoende zeker van zijn, geborgd zijn. Dit is een juridische eis.²

---

² Persbericht van de provincie Noord-Brabant d.d. 1 maart 2023 'Analyses bevestigen slechte staat natuur Brabant', zie de volgende link: [Analyses bevestigen slechte staat natuur Brabant - Provincie Noord-Brabant](#)

Het stopzetten van de vergunningverlening wordt niet als passende maatregel zoals bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de Hrl gezien, maar deze constatering van GS heeft wel tot gevolg dat geen activiteiten worden vergund die een verslechtering van Natura 2000-gebieden tot gevolg kunnen hebben.

Brabantse Ontwikkelaanpak Stikstof en Bouwstenen aanpak stikstof Noord-Brabant

Verder wijzen we op de op 15 december 2020 door GS vastgestelde BOS. Hierin hebben GS, op basis van verschillende beleidsdocumenten en regelingen, diverse (bron)maatregelen ter reductie van de stikstofemissie en -depositie inzichtelijk gemaakt. De BOS geeft een overzicht van bronmaatregelen op landelijk niveau en bevat aanvullende maatregelen die wij inzetten om de stikstofdepositie verder omlaag te brengen. Daarbij wordt aangesloten bij de Rijksdoelstellingen om in 2030 minimaal de helft van de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden onder de kritische depositiewaarden te brengen, zoals ook is verankerd in artikel 1.12a van de Wnb. Daarmee sluit de provincie één-op-één aan bij de huidige wet- en regelgeving.

Paragraaf 3.2 van de BOS bevat een overzicht van deze bronmaatregelen. De bronmaatregelen zijn onderverdeeld per sector en betreffen maatregelen in de landbouw, de mobiliteit, huishoudens, industrie en energie, de bouw (en de handel, diensten en overheid) en maatregelen ter bevordering van depositiedaling van stikstof uit het buitenland.

Verder zijn de (verwachte) effecten van de maatregelen in beeld gebracht. Daarvoor zijn de maatregelen gecategoriseerd in drie categorieën: +, ++ en +++. De betekenis van deze categorisering is als volgt:

- +: een depositiereductie van 0 – 5 mol N/ha/jr;
- ++: een depositiereductie van 5-25 mol N/ha/jr;
- +++: een depositiereductie van meer dan 25 mol N/ha/jr.

De verwachte effecten van de maatregelen zijn per maatregel aangegeven in paragraaf 3.2.2 van de BOS. Daarnaast bevat bijlage A bij de BOS een overzicht van alle stikstofreductiemaatregelen waarbij een verwachting is gegeven van de effecten daarvan. Bijlage A bij de BOS bevat 44 maatregelen, waarvan ongeveer 22 provinciale maatregelen. In bijlage B bij de BOS zijn tot slot alle maatregelen nader toegelicht en is aangegeven wanneer het verwachte effect optreedt. Voor (een toelichting op) de maatregelen, de planning voor de uitvoering daarvan en de verwachte effecten wordt verwezen naar de BOS. Voorbeelden van (belangrijke) passende maatregelen uit de BOS zijn stalmaatregelen uit de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant, het stimuleren van extensivering en het bevorderen van duurzame mobiliteitskeuzes en de opkoop van agrarische bedrijven (daaronder begrepen de piekbelasters). De opkoop van agrarische bedrijven wordt in het bijzonder toegelicht onder het kopje 'Opkoop piekbelasters' in deze paragraaf.

Voor een samenvatting van de aanpak van de aanpak stikstof in de provincie Noord-Brabant wijzen we op het document 'Bouwstenen aanpak stikstof Noord-Brabant'. Hierin wordt samenvattend ingegaan op zowel de aanpak van het Rijk (paragraaf 3) als op de provinciale BOS (paragraaf 4), waarbij zowel de getroffen of te treffen maatregelen ter reductie van de stikstofdepositie worden besproken (in het kader van het 'Tandwiel stikstof: Maatregelen voor minder stikstofuitstoot'), als de getroffen of te treffen maatregelen voor het sterker maken van de natuur (herstel- en verbetermaatregelen in het kader 'Tandwiel natuur: Sterker maken van de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden'). Laatstgenoemde herstel- en verbetermaatregelen worden nader toegelicht onder het kopje 'Beheersmaatregelen/natuurherstel- en verbeteringsmaatregelen' in deze paragraaf.

De BOS wordt parallel aan het opstellen van het BPLG geactualiseerd tot BOS 2.0. De noodzaak tot actualisatie komt onder meer voort uit de looptijd van de huidige BOS tot 2023. Ook hebben er sinds

de vaststelling van de huidige BOS in 2020 meerdere ontwikkelingen plaatsgevonden, zoals de bekendmaking van de landelijke indicatieve restopgaven voor de sectoren industrie/energie en mobiliteit en ontwikkelingen rond de stallenmaatregel Interim omgevingsverordening, die het noodzakelijk maken om te bezien of de huidige stikstofaanpak nog voldoende is om de doelstellingen op het gebied van stikstofreductie te realiseren. Ook de urgentie tot concretisering is hierbij van belang, daarom wordt voor de actualisatie ook meer ingezet op effectieve en concreet geborgde maatregelen. Aanpassingen in de actualisatie van de BOS zullen indien van toepassing ook opgenomen worden in het BPLG.

Tot slot merken we op opgemerkt dat vanuit de gebiedsanalyses die zijn opgesteld in 2017 en eerder geüpdatet zullen worden zoals hierboven beschreven, de provincie Noord-Brabant bezig is met een pakket aan maatregelen voor de Natura 2000-gebieden. De provincie Noord-Brabant werkt bovendien aan met de voorbereiding van een gebiedsgerichte aanpak (inhoudende bron- en herstelmaatregelen) om de stikstofdepositie te reduceren. In dat kader wordt onder meer de effectiviteit van de getroffen en te treffen (passende) maatregelen nader beoordeeld en geactualiseerd, waarbij dan ook concreet wordt getoetst aan de te bereiken omgevingswaarde in 2030 zoals verankerd in artikel 1.12a van de Wnb (waarbij in de BOS wordt aangesloten). Wanneer de resultaten daartoe nopen zullen de maatregelen aangevuld en/of aangescherpt worden. Die aanpak is vooralsnog de meest aangewezen weg om stikstofreductie te bewerkstelligen. Verschillende disciplines op rijks- en provinciaal niveau zijn bezig om deze aanpak vorm te geven. De gebiedsgerichte aanpak groen-blauw bestaat in basis uit vijf fasen, voorafgegaan door een gedegen voorbereiding. Binnen deze passende maatregelen past op dit moment een willekeurige aanschrijving ten aanzien van een bedrijf niet.

Opkoop piekbelasters

Een belangrijke passende maatregel uit de BOS, is de opkoopregeling piekbelasters (zie paragraaf 3.2.2.1, bijlage B en bijlage C van de BOS; ook wel genoemd de Maatregel Gerichte Aankoop). De provincies worden via een zogenoemde specifieke uitkering (hierna: SPUK) in staat gesteld piekbelasters op te kopen. Piekbelasters zijn bedrijven die binnen een straal van 10 kilometer gemiddeld meer dan 2 mol N/ha/jr op een Natura 2000-gebied deponeren. Van alle varkens-, pluimvee en melkveebedrijven komen zo'n 200 bedrijven in Noord-Brabant in aanmerking vrijwillig opgekocht te worden. De provincie Noord-Brabant verwacht met de SPUK uiteindelijk tussen de 35 en 45 bedrijven te kunnen opkopen.

Met de eerste ronde van de Maatregel Gerichte Aankoop (hierna: 'MGA-1-regeling'; de vrijwillige opkoopregeling voor piekbelasters) heeft de provincie Noord-Brabant met acht bedrijven een overeenkomst gesloten om te stoppen. Met deze concrete aankopen verdwijnt zo'n 47.300 kg stikstof rondom de Natura 2000-gebieden 'Kempenland-West', 'Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux', 'Groote Peel', 'Deurnsche Peel & Mariapeel' en 'Kampina & Oisterwijkse Vennen'. Er kan nog geen concreet inzicht worden geboden in de uiteindelijke totale stikstofwinst, aangezien op dit moment alleen ronde 1 is uitgevoerd. Een inschatting van de depositie-effecten van de met de opkoopregeling piekbelasters reeds verworven agrarische bedrijven is wel mogelijk. In bijlage 1 is die inschatting met een proefberekening inzichtelijk gemaakt. Hiermee wordt een globaal inzicht verkregen in de stikstofeffecten gelet op de vergunde dieraantallen van deze bedrijven. Onder meer is geen rekening gehouden met emissies van materieel, vrachtverkeer, et cetera. Uit deze berekening volgt dat bij beëindiging de stikstofemissie afkomstig van uitsluitend deze acht bedrijven met in ieder geval circa 47.300 kg NH₃/jr daalt. De emissie van die bedrijven draagt zorg voor de volgende deposities op de omliggende Natura 2000-gebieden:

	Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteerd)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Totaal	7.917,87	2.765,26	7.917,87	86,76	0,00	0,00

Per gebied	Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteerd)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Kempenland-West (135)	412,32	2.754,02	412,32	86,76	0,00	0,00
Kampina & Oisterwijkse Vennen (133)	621,74	2.334,03	621,74	48,58	0,00	0,00
Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux (136)	786,60	2.765,26	786,60	47,81	0,00	0,00
Groote Peel (140)	1.010,39	2.458,98	1.010,39	41,29	0,00	0,00
Deurnsche Peel & Mariapeel (139)	1.325,25	2.588,37	1.325,25	19,24	0,00	0,00
Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen (131)	592,93	2.553,28	592,93	4,80	0,00	0,00
Regte Heide & Riels Laag (134)	156,00	2.582,81	156,00	2,60	0,00	0,00
Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek (132)	17,69	2.619,35	17,69	1,92	0,00	0,00
Weerter- en Budelerbergen & Ringselven (138)	1.896,93	2.514,14	1.896,93	1,45	0,00	0,00
Strabrechtse Heide & Beuven (137)	905,52	2.223,41	905,52	1,08	0,00	0,00
Boschhuizerbergen (144)	33,35	2.459,93	33,35	0,95	0,00	0,00
Maasduinen (145)	5,29	2.219,05	5,29	0,75	0,00	0,00

In het kader van de opkoop van piekbelasters wordt verder nog gewezen op de tweede fase van de Maatregel gerichte aankoop en beëindiging veehouderijen (hierna: MGA-2).

De regeling is aanvullend op de landelijke beëindigingsregelingen de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (hierna: LBV) en de LBV-plus. Voor veehouderijen die niet bediend kunnen worden met deze landelijke beëindigingsregelingen, kan de MGA-2 dus een optie zijn. Zo is de regeling ook voor bedrijven met andere diersoorten met een hoge stikstofneerslag op kwetsbare natuurgebieden. Bijvoorbeeld konijnen-, geiten- en schapehouderijen.

Deze regelingen zullen naar verwachting voor veel veehouderijen aantrekkelijker zijn dan de MGA-1-regeling. Daarbij geldt ook dat de toelatingseisen voor de LBV en de MGA-2 minder streng zijn dan onder de MGA-1. De verwachting is dan ook met deze regeling meer veehouderijen worden opgekocht en beëindigd. Te meer nu diverse lopende MGA-1-besprekingen over bedrijfsbeëindiging staakten, op het moment dat duidelijk werd dat de komende regelingen aantrekkelijker zouden zijn. Hieronder worden de nieuwe regelingen kort toegelicht.

Met de LBV kunnen melkvee-, varkens- en pluimveehouders hun bedrijf of een locatie ervan vrijwillig en met subsidie beëindigen. De te verlenen subsidie bestaat uit een marktconforme vergoeding van

ODBN

Kenmerk Z/196630

14/17

100% voor de door te halen productierechten én een vergoeding van 100% voor het waardeverlies van de productiecapaciteit (forfaitair). Ter vergelijking: in het kader van een eerdere beëindigingsregeling, de Subsidieregeling sanering varkenshouderijen, werd 65% van het waardeverlies van de productiecapaciteit vergoed. Volgende openstellingen van de LBV-regeling zullen per definitie minder aantrekkelijk zijn.

De LBV is een generieke regeling om stikstofdepositie te verminderen. Om in aanmerking te komen voor subsidie moeten melkvee-, varkens- en pluimveehouders (onder meer) voldoen aan een landelijke drempelwaarde voor stikstofdepositie. Er is een online tool ontwikkeld zodat ondernemers zelf kunnen nagaan of zij aan de drempelwaarde voldoen. De LBV staat sinds 3 juli 2023 open en sluit op 1 december 2023.

Naast de LBV-regeling is ook de LBV-plus regeling van start gegaan op 3 juli 2023. De LBV-plus regeling is voor landbouwbedrijven met varkens, melkvee, kippen, kalkoenen of vleeskalveren die vallen onder de aanpak piekbelasting. Het gaat hierbij om bedrijfslocaties die binnen 25 kilometer van overbelaste stikstofgevoelige natuur ten minste 2.500 mol stikstofdepositie per jaar veroorzaken. De regeling is vrijwillig en staat tijdelijk open, de sluitingsdatum is 5 april 2024.

Zoals ook (demissionair) minister voor Natuur en Stikstof Christianne van der Wal-Zeggelink heeft aangegeven in haar Kamerstuk over de voortgang aanpak piekbelasting op 12 juni 2023, is de aanpak gericht op de circa 3000 bedrijven die de meeste stikstofneerslag op Natura-2000 gebieden veroorzaken.³ Om op korte termijn minder stikstof uit te stoten om natuurherstel mogelijk te maken, heeft het kabinet ervoor gekozen om de circa 3000 bedrijven een kans te geven om deel te nemen, in plaats van de door de heer Remkes voorgestelde 500-600 bedrijven in het rapport 'Wat wel kan'.⁴ Het kabinet zet vol in op deze vrijwillige aanpak en hoopt dat veel van de bedrijven die in aanmerking komen, zullen deelnemen. Op deze manier wilt het kabinet voorkomen dat verplichtende maatregelen nodig zijn om tot de noodzakelijke daling in de stikstofdepositie te komen. Pas na de sluitdata van de regelingen zal het kabinet toetsen aan de hand van (voorziene) resultaten van de aanpak piekbelasting of er voldoende zicht is op het halen van de doelen. Zo niet, dan zal overgegaan moeten worden tot de inzet van andere instrumentaria. Totdat inzichtelijk is wat de opbrengst van met name deze regelingen is, zien wij een willekeurig verzoek tot het opleggen van een verplichting als een te vergaande maatregel.

Naast een generieke regeling is maatwerk nodig, gericht op bedrijfslocaties die voor een specifiek Natura 2000-gebied de grootste depositiebelasting opleveren. De MGA-2-regeling geeft provincies de mogelijkheid om deze zogenoemde piekbelasters gericht aan te kopen of te laten beëindigen.

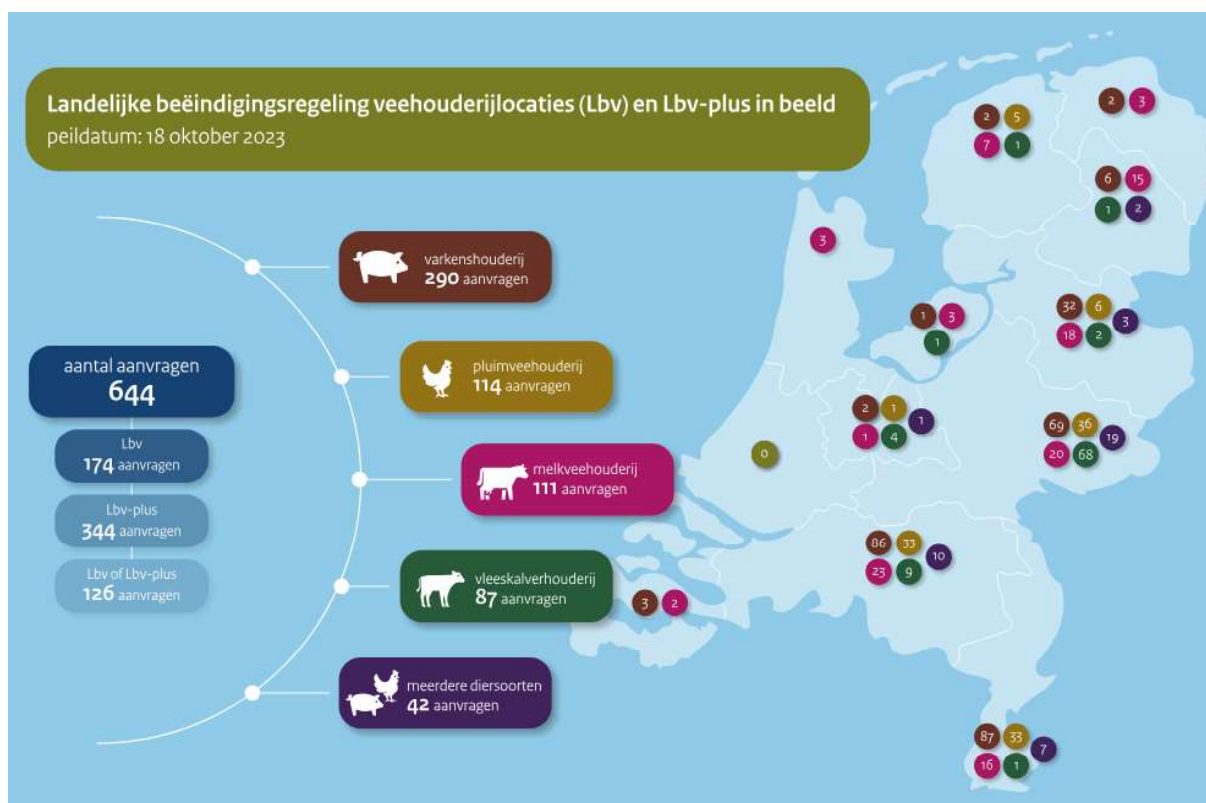
Alle veehouderijsectoren kunnen deelnemen aan de MGA-2. Een belangrijke voorwaarde is dat de depositie vanuit een veehouderij op een overbelast Natura 2000-gebied groter is dan de drempelwaarde voor dat betreffende Natura 2000-gebied. Ook voor de MGA-2 wordt een online tool ontwikkeld zodat ondernemers kunnen nagaan of zij voor een Natura 2000-gebied aan de drempelwaarde voldoen en daarmee in aanmerking komen voor de MGA-2.

De verwachting is dat vanwege de meer gunstige voorwaarden met de LBV-plus, de LBV en de MGA-2 (nog) meer stikstofdepositiewinst zal worden behaald dan de MGA-1-regeling. Ter indicatie verwijzen wij naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Uit de laatste cijfers blijkt dat op 18 oktober 2023 in totaal 644 veehouders een aanvraag ingediend hebben voor de LBV en LBV-plus regelingen. Deze cijfers geven een beeld van de belangstelling voor de subsidies:

---

³ Kamerbrief over de voortgang aanpak piekbelasting van de minister voor Natuur en Stikstof d.d. 12 juni 2023, met kenmerk: DGLGS / 27399214

⁴ Rapport van Johan Remkes 'Wat wel kan' d.d. 5 oktober 2022

Bovendien zorgt de vrijwillige aard van de regelingen voor een snelle daling van de stikstofdepositie. Voor een intrekking van een natuurvergunning op initiatief van de vergunninghouder is besloten om de reguliere procedure toe te passen. De termijn voor de behandeling bedraagt daarmee 13 weken. GS willen hiermee benadrukken dat het opkopen van vrijwillige stoppers voor een snellere daling van de stikstofdepositie binnen afzienbare termijn zorgt, dan de andere verplichtende instrumentaria. De reden hiervoor is dat verschillende middelen voor inspraak en rechtsbescherming openstaan bij dergelijke procedures, zoals zienswijzen en (hoger) beroep. Gezien de aard en gevolgen van dergelijke procedures, zullen deze middelen naar alle waarschijnlijkheid ook worden ingezet door de betrokken vergunninghouder. Daarmee willen wij benadrukken dat naast de snellere doorlooptijd van procedures resulterend uit een vrijwillige opkoop zoals hiervoor toegelicht, ook de impact op de individuele vergunninghouder in verhouding met het beoogde doel en de andere passende maatregelen die worden ingezet of die beschikbaar zijn een rol spelen, ten aanzien van de keuzevrijheid die GS hebben, om de vrijwillige aard van de regelingen te prevaleren boven de inzet van meer dwingende maatregelen.

Regelingen ter ondersteuning van de agrarische ondernemers

Voor ondernemers die op basis van (een combinatie) van innovatie, extensivering, omschakeling en verplaatsing tot de voor de aanpak geldende emissiereductie willen komen, zullen diverse regelingen beschikbaar komen. Hieronder worden een aantal van die regelingen kort toegelicht.

De aankoop van gronden is geen onderdeel van de beëindigingsregelingen. Als aanvullend instrument is de Nationale Grondbank sinds 19 juli 2023 beschikbaar voor het aankopen van gronden indien de agrarisch ondernemer deze aanbiedt. Ook kan de Nationale Grondbank hele bedrijven aankopen die geschikt zijn als alternatieve locatie voor bedrijven die willen verplaatsen. Dit alles

marktconform. Taxatie van de gronden vindt plaats op basis van huidig landbouwkundig gebruik en geldende bestemming. Door de Nationale Grondbank aangekochte gronden en bedrijven worden in overeenstemming met het gebiedsproces beschikbaar gesteld voor maatregelen zoals extensivering, ruiling of verplaatsing.

Voor innovatie wordt gewerkt aan de openstelling van de module Investerings van de subsidieregeling 'Subsidiemodules brongerichte verduurzaming stal- en managementmaatregelen'. Gestreefd wordt naar een nieuwe openstelling medio november 2023, voor bedrijven die onder de aanpak piekbelasting vallen. De module zal zich richten op ondersteuning bij investering in brongerichte emissiearme stalsystemen en technieken. Bij de selectie wordt rekening gehouden met de effectiviteit van emissiearme stalsystemen in de praktijk.

Bij extensiveren gaat het om het verlagen van de veebezetting per hectare. In het kader van het Nationaal Strategisch Plan en van het Gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) zullen subsidies aangevraagd kunnen worden door (samenwerkingsverbanden van) melkveehouders in en rond veenweidegebieden en Natura 2000-gebieden die willen extensiveren en daarbij tevens meer beweiding toepassen. Het streven is om deze regeling in het najaar van 2023 open te stellen, ook voor een bredere groep dan alleen bedrijven die vallen onder de aanpak piekbelasting.

Beheersmaatregelen/natuurherstel- en verbeteringsmaatregelen

Voor ondernemers die op basis van (een combinatie) van innovatie, extensivering, omschakeling en verplaatsing tot de voor de aanpak geldende emissiereductie willen komen, zullen diverse regelingen beschikbaar komen. Hieronder worden een aantal van die regelingen kort toegelicht.

De aankoop van gronden is geen onderdeel van de beëindigingsregelingen. Als aanvullend instrument is de Nationale Grondbank sinds 19 juli 2023 beschikbaar voor het aankopen van gronden indien de agrarisch ondernemer deze aanbiedt. Ook kan de Nationale Grondbank hele bedrijven aankopen die geschikt zijn als alternatieve locatie voor bedrijven die willen verplaatsen. Dit alles marktconform. Taxatie van de gronden vindt plaats op basis van huidig landbouwkundig gebruik en geldende bestemming. Door de Nationale Grondbank aangekochte gronden en bedrijven worden in overeenstemming met het gebiedsproces beschikbaar gesteld voor maatregelen zoals extensivering, ruiling of verplaatsing.

Voor innovatie wordt gewerkt aan de openstelling van de module Investerings van de subsidieregeling 'Subsidiemodules brongerichte verduurzaming stal- en managementmaatregelen'. Gestreefd wordt naar een nieuwe openstelling medio november 2023, voor bedrijven die onder de aanpak piekbelasting vallen. De module zal zich richten op ondersteuning bij investering in brongerichte emissiearme stalsystemen en technieken. Bij de selectie wordt rekening gehouden met de effectiviteit van emissiearme stalsystemen in de praktijk.

Bij extensiveren gaat het om het verlagen van de veebezetting per hectare. In het kader van het Nationaal Strategisch Plan en van het Gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) zullen subsidies aangevraagd kunnen worden door (samenwerkingsverbanden van) melkveehouders in en rond veenweidegebieden en Natura 2000-gebieden die willen extensiveren en daarbij tevens meer beweiding toepassen. Het streven is om deze regeling in het najaar van 2023 open te stellen, ook voor een bredere groep dan alleen bedrijven die vallen onder de aanpak piekbelasting.

Beheersmaatregelen/natuurherstel- en verbeteringsmaatregelen

Naast de stikstofreducerende maatregelen wordt ook gewerkt op beheersmaatregelen en (andere) natuurherstel- en verbeteringsmaatregelen die in de Natura 2000-gebieden in Noord-Brabant (zullen) worden genomen.

De komende jaren wordt gewerkt aan een gebiedsgerichte aanpak in de verschillende Natura 2000-gebieden om middelen zo gericht mogelijk in te kunnen zetten ten behoeve van de natuurdoelen van de gebieden. Het gaat daarbij (onder meer) om fysieke maatregelen in Natura 2000-gebieden ter verbetering van de natuurconditie. Daarbij kan worden gedacht aan het verwijderen van stikstofrijke grondlagen en het verhogen van het grondwaterpeil teneinde achteruitgang te voorkomen/tegen te gaan. Dit is relevant omdat dergelijke (fysieke) maatregelen veel invloed kunnen hebben op de staat van bepaalde habitats en daarmee ook op de weerbaarheid tegen stikstofdepositie. Zo kan het verbeteren van de hydrologische situatie door middel van fysieke maatregelen veel invloed hebben op de staat van instandhouding van een gebied. Voor veel habitattypen met een zeer lage kritische depositiewaarde, zoals bijvoorbeeld de zure vennen, is de hydrologische situatie zelfs het kernprobleem.

Daarbij wordt onder meer ook gewezen op paragraaf 4.1 van de Bouwstenen aanpak stikstof Noord-Brabant. In deze paragraaf wordt ingegaan op maatregelen ten behoeve van het sterker maken van stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden (in het kader van het tandwiel natuur) en waarom deze maatregelen bijdragen en zelfs essentieel zijn voor de stikstofaanpak. Naast genoemde maatregelen zoals herstel van waterhuishouding en het verwijderen van stikstofrijke grondlagen, is een voorbeeld de 'Gebiedsgerichte aanpak groen blauw', zoals beschreven in paragraaf 4.1.3 van de Bouwstenen aanpak stikstof Noord-Brabant. In Noord-Brabant wordt gewerkt aan realisatie van het natuurnetwerk, schoon en voldoende water, herstel van de natuurlijke condities en een toekomstbestendige landbouw. De gebiedsgerichte aanpak groen-blauw bundelt als het ware al die opgaven per gebied. Uitvoering van lopende projecten loopt hierbij maximaal door. Zie meer uitgebreid ook de website van de groen-blauwe gebiedsgerichte aanpak: <https://ggagroenblauw.nl/overgga/over/default.aspx>.

Dat dergelijke natuurherstel- en verbeteringsmaatregelen bijdragen aan de stikstofaanpak volgt bovendien ook uit het ontwerpprogramma stikstofreductie en natuurherstel. In paragraaf 5 wordt ingegaan op maatregelen voor natuurverbetering (zoals ook uitgebreid uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma Natuur). In paragraaf 5.5 worden generieke en gebiedsgerichte maatregelen voor natuurverbetering besproken. Onder meer wordt genoemd dat een effectieve bescherming van natuur en biodiversiteit in het bijzonder is gebaat bij een aanpak passend bij een specifiek gebied. Daarom wordt er naast generieke maatregelen vooral ingezet op een gebiedsgerichte aanpak met een mix van vijf maatregelen, zo staat er in het ontwerpprogramma. Als gebiedsgerichte maatregelen in het kader van het Uitvoeringsprogramma Natuur worden genoemd:

1. Versnellen verwerving, optimaliseren van inrichting en beheer;
2. Verbetering kwaliteit bestaande natuurgebieden;
3. Inzet op maatregelen in overgangsgebieden, inclusief het verbinden van gebieden;
4. Extra hydrologische maatregelen;
5. Overige kwaliteitsmaatregelen bovenop Natuurpact.

Een uitgebreide toelichting op de (generieke en) gebiedsgerichte maatregelen is opgenomen in het Uitvoeringsprogramma Natuur.

Voor enkele voorbeelden van welke maatregelen op dit moment uitgevoerd worden in een aantal hieronder genoemde Natura 2000-gebieden, verwijzen wij naar de volgende informatie. Deze informatie is meer ter illustratie dan uitputtend.

Natura 2000-gebied 'Kempenland-West':

- https://www.brabant.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/natura_2000/beheerplan-kempenland-west

- <https://www.dommel.nl/kempenland-west>
- <https://ggagroenblauw.nl/gebieden/kempenland/default.aspx>

Natura 2000-gebied 'Kampina & Oisterwijkse Vennen':

- https://www.brabant.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/natura_2000/beheerplan-kampina
- <https://www.dommel.nl/kampina>
- <https://ggagroenblauw.nl/gebieden/kampina/default.aspx>

Natura 2000-gebied 'Leenderbos, Groote Heide & de Plateaux':

- <https://www.dommel.nl/tongelreep>
- <https://www.staatsbosbeheer.nl/wat-we-doen/werk-in-uitvoering/leenderbos-en-groote-heide-natuurherstel-leenderbos>
- <https://ggagroenblauw.nl/gebieden/leenderbosgrooteheidedeplateaux/default.aspx>

Gelet op het hierboven beschreven pakket van (passende) maatregelen zijn GS van oordeel dat het opleggen van een beperking niet noodzakelijk is ter uitvoering van artikel 6, tweede lid, van de Hrl. De (dreigende) verslechtering van de natuurwaarden in de betreffende Natura 2000-gebieden wordt voorkomen door het treffen van passende maatregelen. Hierdoor is het niet noodzakelijk om aan het onderhavig verzoek te voldoen.

4 Conclusie

Wij wijzen het verzoek tot intrekking van de natuurvergunning van 12 april 2016 (kenmerk: Z/006983/25861), verleend voor de locatie Mosstraat 25, 5121 ZJ te Rijen, af. Wij achten artikel 5.4 van de Wnb in onderhavig verzoek niet van toepassing. Door het beperkte effect dat uitgaat van de toepassing van artikel 2.4, eerste lid, van Wnb en de diverse passende maatregelen die genomen worden om stikstofreductie te bewerkstelligen, en gezien er een nieuwe Wnb-vergunning aanvraag is ingediend, geven wij geen uitvoering aan het verzoek om ex artikel 2.4 van de Wnb de stikstofemissie- en depositie van het project aan de Mosstraat 25, 5121 ZJ te Rijen te verlagen, door het project in activiteiten te beperken. Wij wijzen het verzoek af.

BIJLAGE 1: AERIUS CALCULATOR: INDICATIEVE STIKSTOFDEPOSITIEBEREKENING MGA-1 (KENMERK: RTVJ2RMHV6ZO)

Is los bijgevoegd

KENNISGEVING WET NATUURBESCHERMING, VERENIGING TOT BEHOUD VAN HET OPEN-EN AGRARISCH LANDSCHAP NOORD-OOST EN OOST VAN RIJEN, MOSSTRAAT 25, 5121 ZJ TE RIJEN, Z/196630

Beschikking

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant maken bekend dat zij op 16 november 2023 een besluit hebben genomen op een verzoek voor de intrekking van een Wet natuurbeschermingsvergunning.

Het verzoek betreft een intrekking van het besluit op grond van de Wet natuurbescherming van 12 april 2016 (kenmerk: Z/006983/25861), verleend voor de veehouderij aan de Mosstraat 25, 5121 ZJ te Rijen, in de gemeente Gilze en Rijen.

Ten aanzien van het ontwerpbesluit zijn geen zienswijzen naar voren gebracht.
Het definitieve besluit is gewijzigd ten opzichte van het ontwerpbesluit.

Het verzoek, het definitieve besluit en de bijbehorende stukken liggen vanaf 20 november 2023 tot en met 2 januari 2024 **6 weken ter inzage** bij de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN), Victorialaan 1, 5213 JG 's-Hertogenbosch. Telefoonnummer (088) 743 00 00. Voor inzage in de bijbehorende stukken dient een afspraak gemaakt te worden. Het besluit (en onderliggende stukken) zijn ook digitaal op te vragen via e-mail info@odbn.nl

Tegen de beschikking(en) kan tot en met 2 januari 2023 beroep worden ingesteld door belanghebbenden. In bepaalde gevallen kunnen ook anderen beroep instellen, zie hiervoor de website <https://www.raadvanstate.nl/@125301/niet-belanghebbende-toegang-beroep/>.

Aan deze procedure is het kenmerk Z/196630 gekoppeld. U dient bij correspondentie dit kenmerk te vermelden.

Het beroepschrift moet uw naam en adres bevatten, duidelijk maken tegen welk besluit u beroep instelt en gemotiveerd worden, ondertekend zijn en voorzien zijn van een datum. Het beroepschrift moet worden gericht en gezonden aan de
Rechtbank Oost-Brabant, Bestuursrecht: Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch.

Het besluit treedt in werking, ook al wordt een beroepschrift ingediend. Het is daarom mogelijk om gelijktijdig met of na het indienen van een beroepschrift een zogenaamde "voorlopige voorziening" te vragen bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Oost-Brabant, Bestuursrecht: Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch.

's-Hertogenbosch, november 2023

Projectberekening

Dit document geeft een overzicht van de invoer en rekenresultaten van een Projectberekening met AERIUS Calculator. De berekening is uitgevoerd binnen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden, op rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant, en waar tevens sprake is van een overbelaste of bijna overbelaste situatie voor stikstof.

- [Overzicht](#)
- [Samenvatting situaties](#)
- [Resultaten](#)
- [Detailgegevens per emissiebron](#)

*Deze PDF is een digitaal bestand dat weer in te lezen is in AERIUS. Meer toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via:
www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers*

Contactgegevens

Rechtspersoon

Inrichtingslocatie

Provincie NB

Activiteit

Omschrijving

Toelichting

inschatting effecten N2000 8 opgekochte bedrijven

Proefberekening effecten 8 agrarische bedrijven vrijwillige opkoop
MGA**Berekening**

AERIUS kenmerk

Datum berekening

Rekenconfiguratie

RTVJ2rMhv6Zo

08 november 2023, 05:37

Wnb-rekengrid

Totale emissie

Situatie 1 - Beoogd

Rekenjaar

2023

Emissie NH₃

47,3 ton/j

Emissie NO_x

-

Resultaten

Situatie 1 - Beoogd

Gekarteerd oppervlak met toename (ha)

Gekarteerd oppervlak met afname (ha)

Grootste toename

Grootste afname

Hoogste bijdrage

86,76 mol/ha/j

7.917,87 ha

0,00 ha

86,76 mol/ha/j

0,00 mol/ha/j

Hexagon

2457859

Gebied

Kempenland-West

Situatie 1 (Beoogd), rekenjaar 2023

Emissiebronnen		Emissie NH ₃	Emissie NO _x
1	Landbouw Stalemissies Bron 1	9.007,7 kg/j	-
2	Landbouw Stalemissies Bron 2	5.083,6 kg/j	-
3	Landbouw Mestopslag Mestdroger	1.823,0 kg/j	-
4	Landbouw Stalemissies Bron 4	2.606,4 kg/j	-
5	Landbouw Stalemissies Bron 5	4.136,4 kg/j	-
6	Landbouw Stalemissies Bron 6	4.726,9 kg/j	-
7	Landbouw Stalemissies stal 1	486,5 kg/j	-
8	Landbouw Stalemissies stal 2	364,0 kg/j	-
9	Landbouw Stalemissies stal 3	399,0 kg/j	-
10	Landbouw Stalemissies stal 4	77,0 kg/j	-
11	Landbouw Stalemissies stal 5	840,0 kg/j	-
12	Landbouw Stalemissies Bron 1	10,6 ton/j	-
13	Landbouw Stalemissies Stal 1	887,3 kg/j	-
14	Landbouw Stalemissies Stal 2	1.825,8 kg/j	-
15	Landbouw Stalemissies Stal 3	573,3 kg/j	-
16	Landbouw Stalemissies Stal 4	576,5 kg/j	-
17	Landbouw Stalemissies Stal 5	683,6 kg/j	-
18	Landbouw Stalemissies Stal 6	2.625,5 kg/j	-

- De letters bij de bronlabels op de kaart geven bij welke type situaties de bronnen horen: beoogde situatie (B), referentiesituatie (R) en/of salderingssituatie (S).

Resultaten stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden situatie "Situatie 1" (Beoogd) incl. saldering e/o referentie

	Berekend (ha gekarteed)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteed)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Totaal	7.917,87	2.765,26	7.917,87	86,76	0,00	0,00

Per gebied	Berekend (ha gekarteed)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteed)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Kempenland-West (135)	412,32	2.754,02	412,32	86,76	0,00	0,00
Kampina & Oisterwijkse Vennen (133)	621,74	2.334,03	621,74	48,58	0,00	0,00
Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux (136)	786,60	2.765,26	786,60	47,81	0,00	0,00
Groote Peel (140)	1.010,39	2.458,98	1.010,39	41,29	0,00	0,00
Deurnsche Peel & Mariapeel (139)	1.325,25	2.588,37	1.325,25	19,24	0,00	0,00
Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen (131)	592,93	2.553,28	592,93	4,80	0,00	0,00
Regte Heide & Riels Laag (134)	156,00	2.582,81	156,00	2,60	0,00	0,00
Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek (132)	17,69	2.619,35	17,69	1,92	0,00	0,00
Weerter- en Budelerbergen & Ringselven (138)	1.896,93	2.514,14	1.896,93	1,45	0,00	0,00
Strabrechtse Heide & Beuven (137)	905,52	2.223,41	905,52	1,08	0,00	0,00
Boschhuizerbergen (144)	33,35	2.459,93	33,35	0,95	0,00	0,00
Maasduinen (145)	5,29	2.219,05	5,29	0,75	0,00	0,00
Leudal (147)	54,68	2.220,07	54,68	0,70	0,00	0,00
Sarsven en De Banen (146)	32,66	2.030,62	32,66	0,56	0,00	0,00
Swalmdal (148)	10,63	2.048,15	10,63	0,39	0,00	0,00
Ulvenhoutse Bos (129)	40,03	2.741,18	40,03	0,34	0,00	0,00
Langstraat (130)	12,71	2.218,17	12,71	0,31	0,00	0,00
Meinweg (149)	3,15	2.633,87	3,15	0,05	0,00	0,00

Situatie 1, Rekenjaar 2023

1 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 1	Uittreedhoogte	<u>5,0 m</u>	NH ₃	9.007,7 kg/j
Locatie	X:135951,87 Y:388192,18	Warmteinhoud	<u>0,000 MW</u>		
Wijze van ventilatie	Niet geforceerd				
Temporele variatie	Dierverblijven				

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	D3.2.15.4 - gedeeltelijk roostervloer; luchtwassystemen anders dan biologisch of chemisch; gecombineerd luchtwassysteem 85% emissiereductie met watergordijn en biologische wasser (Varkens; vleesvarkens, opfokberen van circa 25 kg tot 7 maanden, opfokzeugen van circa 25 kg tot eerste dekking)	BWL2009.12	1673	NH ₃	0,45	-	752,9 kg/j
	D3.2.9 - gedeeltelijk roostervloer; chemisch luchtwassysteem 70% emissiereductie (Varkens; vleesvarkens, opfokberen van circa 25 kg tot 7 maanden, opfokzeugen van circa 25 kg tot eerste dekking)	BWL2009.01	1310	NH ₃	0,9	-	1.179,0 kg/j
	D3.2.7.1.1 - gedeeltelijk roostervloer; mestkelders met (water- en) mestkanaal; mestkanaal met schuine putwand; met metalen driekantroosters op het mestkanaal; emitterend mestoppervlak maximaal 0,18 m2 per varken (Varkens; vleesvarkens, opfokberen van circa 25 kg tot 7 maanden, opfokzeugen van circa 25 kg tot eerste dekking)	BWL2004.03	3152	NH ₃	1	-	3.152,0 kg/j
	D3.2.7.1.1 - gedeeltelijk roostervloer; mestkelders met (water- en) mestkanaal; mestkanaal met schuine putwand; met metalen driekantroosters op het mestkanaal; emitterend mestoppervlak maximaal 0,18 m2 per varken (Varkens; vleesvarkens, opfokberen van circa 25 kg tot 7 maanden, opfokzeugen van circa 25 kg tot eerste dekking)	BWL2004.03	2590	NH ₃	1	-	2.590,0 kg/j
	D3.2.15.4 - gedeeltelijk roostervloer; luchtwassystemen anders dan biologisch of chemisch; gecombineerd luchtwassysteem 85% emissiereductie met watergordijn en biologische wasser (Varkens; vleesvarkens, opfokberen van circa 25 kg tot 7 maanden, opfokzeugen van circa 25 kg tot eerste dekking)	BWL2009.12	2964	NH ₃	0,45	-	1.333,8 kg/j

2 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron2	Uittreedhoogte	<u>5,0m</u>	NH ₃	5.083,6 kg/j
Locatie	X:146127,43 Y:393752,27	Warmteinhoud	<u>0,000 MW</u>		

Wijze van ventilatie Niet geforceerd

Temporele variatie Dierverblijven

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	D3.2.9 - gedeeltelijk roostervloer; chemisch luchtwassysteem 70% emissiereductie (Varkens; vleesvarkens, opfokberen van circa 25 kg tot 7 maanden, opfokzeugen van circa 25 kg tot eerste dekking)	BWL2004.02	1440	NH ₃	0,9	-	1.296,0 kg/j
	D3.2.9 - gedeeltelijk roostervloer; chemisch luchtwassysteem 70% emissiereductie (Varkens; vleesvarkens, opfokberen van circa 25 kg tot 7 maanden, opfokzeugen van circa 25 kg tot eerste dekking)	BWL2004.02	910	NH ₃	0,9	-	819,0 kg/j
	D1.2.6 - ondiepe mestkelders met mest- en waterkanaal (Varkens; fokzeugen, inclusief biggen tot 25 kg; kraamzeugen (incl. biggen tot spenen))	BB95.12.032	78	NH ₃	4	-	312,0 kg/j
	D1.1.3 - mestopvang in water in combinatie met een mestafvoersysteem (Varkens; fokzeugen, inclusief biggen tot 25 kg; biggen opfok (gespeende biggen))	BWL2006.07	1382	NH ₃	0,15	-	207,3 kg/j
	D1.3.3 - spoelgotensysteem met dunne mest (Varkens; fokzeugen, inclusief biggen tot 25 kg; gaste en dragende zeugen)	BB95.10.030/B99.11.078	45	NH ₃	2,5	-	112,5 kg/j
	D1.1.3 - mestopvang in water in combinatie met een mestafvoersysteem (Varkens; fokzeugen, inclusief biggen tot 25 kg; biggen opfok (gespeende biggen))	BWL2006.07	288	NH ₃	0,15	-	43,2 kg/j
	D1.3.3 - spoelgotensysteem met dunne mest (Varkens; fokzeugen, inclusief biggen tot 25 kg; gaste en dragende zeugen)	BB95.10.030/B99.11.078	320	NH ₃	2,5	-	800,0 kg/j

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	D2.100 - overige huisvestingssystemen (Varkens; dekberen, 7 maanden en ouder)	Overig	2	NH ₃	5,5	-	11,0 kg/j
	D3.2.7.1.1 - gedeeltelijk roostervloer; mestkelders met (water- en) mestkanaal; mestkanaal met schuine putwand; met metalen driekantroosters op het mestkanaal; emitterend mestoppervlak maximaal 0,18 m ² per varken (Varkens; vleesvarkens, opfokberen van circa 25 kg tot 7 maanden, opfokzeugen van circa 25 kg tot eerste dekking)	BB97.07.056/A97.11.059	1344	NH ₃	1	-	1.344,0 kg/j
	D3.2.14 - gedeeltelijk roostervloer; chemisch luchtwassysteem 95% emissiereductie (Varkens; vleesvarkens, opfokberen van circa 25 kg tot 7 maanden, opfokzeugen van circa 25 kg tot eerste dekking)	BWL2007.05	924	NH ₃	0,15	-	138,6 kg/j

3 Landbouw | Mestopslag

Naam	Mestdroger	Uittreedhoogte	5,0 m	NH ₃	1.823,0 kg/j
Locatie	X:146115,35 Y:393656,59	Warmteinhoud	<u>0,000 MW</u>		
Wijze van ventilatie	Niet geforceerd				
Temporele variatie	Dierverblijven				

4 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron4	Uittreedhoogte	<u>5,0 m</u>	NH ₃	2.606,4 kg/j
Locatie	X:143988,56 Y:382752,06	Warmteinhoud	<u>0,000 MW</u>		

Wijze van ventilatie **Niet geforceerd**

Temporele variatie **Dierverblijven**

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	D1.3.100 - overige huisvestingssystemen, groepshuisvesting (Varkens; fokzeugen, inclusief biggen tot 25 kg; guste en dragende zeugen)	Overig	151	NH ₃	4,2	-	634,2 kg/j
	D1.3.11 - chemisch luchtwassysteem 95% emissiereductie bij individuele en groepshuisvesting (Varkens; fokzeugen, inclusief biggen tot 25 kg; guste en dragende zeugen)	BWL2010.26	359	NH ₃	0,21	-	75,4 kg/j
	D2.3 - chemisch luchtwassysteem 95% emissiereductie (Varkens; dekberen, 7 maanden en ouder)	BWL2010.26	2	NH ₃	0,28	-	0,6 kg/j
	D1.2.100 - overige huisvestingssystemen (Varkens; fokzeugen, inclusief biggen tot 25 kg; kraamzeugen (incl. biggen tot spenen))	Overig	100	NH ₃	8,3	-	830,0 kg/j
	D1.1.100 - overige huisvestingssystemen (Varkens; fokzeugen, inclusief biggen tot 25 kg; biggen op fok (gespeende biggen))	Overig	1080	NH ₃	0,69	-	745,2 kg/j
	D1.1.13 - volledig rooster met water- en mestkanalen, eventueel voorzien van schuine putwand(en), emitterend mestoppervlak kleiner dan 0,10 m ² (Varkens; fokzeugen, inclusief biggen tot 25 kg; biggen op fok (gespeende biggen))	BWL2010.05	1050	NH ₃	0,2	-	210,0 kg/j
	D3.2.7.2.1 - gedeeltelijk roostervloer; mestkelders met (water- en) mestkanaal; mestkanaal met schuine putwand; met roosters anders dan metalen driekant op het mestkanaal; emitterend mestoppervlak maximaal 0,18 m ² per varken (Varkens; vleesvarkens, opfokberen van circa 25 kg tot 7 maanden, opfokzeugen van circa 25 kg tot eerste dekking)	BWL2004.05	66	NH ₃	1,5	-	99,0 kg/j
	D3.2.14 - gedeeltelijk roostervloer; chemisch luchtwassysteem 95% emissiereductie (Varkens; vleesvarkens, opfokberen van circa 25 kg tot 7 maanden, opfokzeugen van circa 25 kg tot eerste dekking)	BWL2010.26	80	NH ₃	0,15	-	12,0 kg/j

5 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron5	Uittreedhoogte	<u>5,0 m</u>	NH ₃	4.136,4 kg/j
Locatie	X:148075,87 Y:395160,13	Warmteinhoud	<u>0,000 MW</u>		

Wijze van ventilatie **Niet geforceerd**

Temporele variatie **Dierverblijven**

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	E2.11.1 - volièrehuisvesting; minimaal 50% van de leefruimte is rooster met daaronder een mestband. Mestbanden minimaal eenmaal per week afdraaien. Roosters minimaal in twee etages. (Kippen; legkippen en (groot-) ouderdieren van legrassen)	BWL2004.09	24000	NH ₃	0,09	-	2.160,0 kg/j
	E2.6 - batterijsysteem met mestbandbeluchting en bovenliggende droogtunnel (Kippen; legkippen en (groot-) ouderdieren van legrassen)	BB99.06.071	24000	NH ₃	0,018	-	432,0 kg/j
	E2.11.1 - volièrehuisvesting; minimaal 50% van de leefruimte is rooster met daaronder een mestband. Mestbanden minimaal eenmaal per week afdraaien. Roosters minimaal in twee etages. (Kippen; legkippen en (groot-) ouderdieren van legrassen)	BWL2004.09	14300	NH ₃	0,09	-	1.287,0 kg/j
	E2.6 - batterijsysteem met mestbandbeluchting en bovenliggende droogtunnel (Kippen; legkippen en (groot-) ouderdieren van legrassen)	BB99.06.071	14300	NH ₃	0,018	-	257,4 kg/j

6 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron6	Uittreedhoogte	<u>5,0m</u>	NH ₃	4.726,9 kg/j
Locatie	X:139711,38 Y:398119,31	Warmteinhoud	<u>0,000 MW</u>		

Wijze van ventilatie **Niet geforceerd**

Temporele variatie **Dierverblijven**

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	D1.1.15.5 - luchtwassystemen anders dan biologisch of chemisch; gecombineerd luchtwassysteem 85% emissiereductie met waterwasser, biologische wasser en geurverwijderingssectie (Varkens; fokzeugen, inclusief biggen tot 25 kg; biggen op fok (gespeende biggen))	BWL2011.07	3240	NH ₃	0,1	-	324,0 kg/j
	D1.3.9.2 - groepshuisvestingssysteem met voerligboxen of zeugenvoerstations, zonder strobed, met schuine putwanden in het mestkanaal; roosters anders dan metalen driekant (Varkens; fokzeugen, inclusief biggen tot 25 kg; gaste en dragende zeugen)	BWL2006.09	90	NH ₃	2,5	-	225,0 kg/j
	D1.3.12.5	BWL2011.07	-	-	-	85%	33,8 kg/j
	D1.3.12.5 - luchtwassystemen anders dan biologisch of chemisch; gecombineerd luchtwassysteem 85% emissiereductie met waterwasser, biologische wasser en geurverwijderingssectie (Varkens; fokzeugen, inclusief biggen tot 25 kg; gaste en dragende zeugen)	BWL2011.07	40	NH ₃	0,63	-	25,2 kg/j
	D2.4.5 - luchtwassystemen anders dan biologisch of chemisch; gecombineerd luchtwassysteem 85% emissiereductie met waterwasser, biologische wasser en geurverwijderingssectie (Varkens; dekberen, 7 maanden en ouder)	BWL2011.07	2	NH ₃	0,83	-	1,7 kg/j
	D3.2.7.2.1 - gedeeltelijk roostervloer; mestkelders met (water- en) mestkanaal; mestkanaal met schuine putwand; met roosters anders dan metalen driekant op het mestkanaal; emitterend mestoppervlak maximaal 0,18 m2 per varken (Varkens; vleesvarkens, opfokberen van circa 25 kg tot 7 maanden, opfokzeugen van circa 25 kg tot eerste dekking)	BWL2004.05	270	NH ₃	1,5	-	405,0 kg/j
	D3.2.15.5	BWL2011.07	-	-	-	85%	60,8 kg/j
	D1.3.12.5 - luchtwassystemen anders dan biologisch of chemisch; gecombineerd luchtwassysteem 85% emissiereductie met waterwasser, biologische wasser en geurverwijderingssectie (Varkens;	BWL2011.07	741	NH ₃	0,63	-	466,8 kg/j

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	fokzeugen, inclusief biggen tot 25 kg; guste en dragende zeugen)						
	D1.2.17.5 - gecombineerd luchtwassysteem 85% emissiereductie met waterwasser, biologische water en geurverwijderingssectie (Varkens; fokzeugen, inclusief biggen tot 25 kg; kraamzeugen (incl. biggen tot spenen))	BWL2011.07	261	NH ₃	1,3	-	339,3 kg/j
	K1.100 - overige huisvestingssystemen (Paarden; volwassen paarden (3 jaar en ouder))	Overig	1	NH ₃	5	-	5,0 kg/j
	K3.100 - overige huisvestingssystemen (Paarden; volwassen pony's (3 jaar en ouder))	Overig	1	NH ₃	3,1	-	3,1 kg/j
	D3.2.15.4 - gedeeltelijk roostervloer; luchtwassystemen anders dan biologisch of chemisch; gecombineerd luchtwassysteem 85% emissiereductie met watergordijn en biologische water (Varkens; vleesvarkens, opfokberen van circa 25 kg tot 7 maanden, opfokzeugen van circa 25 kg tot eerste dekking)	BWL2010.02	1450	NH ₃	0,45	-	652,5 kg/j
	D3.2.15.4 - gedeeltelijk roostervloer; luchtwassystemen anders dan biologisch of chemisch; gecombineerd luchtwassysteem 85% emissiereductie met watergordijn en biologische water (Varkens; vleesvarkens, opfokberen van circa 25 kg tot 7 maanden, opfokzeugen van circa 25 kg tot eerste dekking)	BWL2010.02	1450	NH ₃	0,45	-	652,5 kg/j
	D1.3.1 - smalle ondiepe mestkanalen met metalen driekantroostervloer en rioleringsysteem (alleen toepasbaar bij individuele huisvesting) (Varkens; fokzeugen, inclusief biggen tot 25 kg; guste en dragende zeugen)	BB95.02.027	57	NH ₃	2,4	-	136,8 kg/j
	D1.3.9.2 - groepshuisvestingssysteem met voerligboxen of zeugenvoerstations, zonder strobed, met schuine putwanden in het mestkanaal; roosters anders dan metalen driekant (Varkens; fokzeugen, inclusief biggen tot 25 kg; guste en dragende zeugen)	BWL2006.09	29	NH ₃	2,5	-	72,5 kg/j
	D1.1.3 - mestopvang in water in combinatie met een mestafvoersysteem (Varkens; fokzeugen, inclusief biggen tot 25 kg; biggen op fok (gespeende biggen))	BWL2006.07	2100	NH ₃	0,15	-	315,0 kg/j
	D1.3.9.2 - groepshuisvestingssysteem met voerligboxen of zeugenvoerstations, zonder strobed, met schuine putwanden in het	BWL2006.09	114	NH ₃	2,5	-	285,0 kg/j

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	mestkanaal; roosters anders dan metalen driekant (Varkens; fokzeugen, inclusief biggen tot 25 kg; guste en dragende zeugen)						
	A2.100 - overige huisvestingssystemen (Rundvee; zoogkoeien ouder dan 2 jaar)	Overig	330	NH ₃	4,1	-	1.353,0 kg/j

7 Landbouw | Stalemissies

Naam	stal 1	Uittreedhoogte	4,2 m	NH ₃	486,5 kg/j
Locatie	X:187085,56 Y:375230,94	Warmteinhoud	<u>0,000 MW</u>		
Wijze van ventilatie	Niet geforceerd				
Temporele variatie	Dierverblijven				

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	A4.100 - overige huisvestingssystemen (Rundvee; vleeskalveren tot circa 8 maanden)	Overig	139	NH ₃	3,5	-	486,5 kg/j

8 Landbouw | Stalemissies

Naam	stal 2	Uittreedhoogte	4,1 m	NH ₃	364,0 kg/j
Locatie	X:187073 Y:375239	Warmteinhoud	<u>0,000 MW</u>		
Wijze van ventilatie	Niet geforceerd				
Temporele variatie	Dierverblijven				

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	A4.100 - overige huisvestingssystemen (Rundvee; vleeskalveren tot circa 8 maanden)	Overig	104	NH ₃	3,5	-	364,0 kg/j

9 Landbouw | Stalemissies

Naam	stal 3	Uittreedhoogte	4,1 m	NH ₃	399,0 kg/j
Locatie	X:187067 Y:375250	Warmteinhoud	<u>0,000 MW</u>		
Wijze van ventilatie	Niet geforceerd				
Temporele variatie	Dierverblijven				

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	A4.100 - overige huisvestingssystemen (Rundvee; vleeskalveren tot circa 8 maanden)	Overig	114	NH ₃	3,5	-	399,0 kg/j

10 Landbouw | Stalemissies

Naam	stal 4	Uittreedhoogte	5,1 m	NH ₃	77,0 kg/j
Locatie	X:187031,8 Y:375268,74	Uittreeddiameter	2,3 m		
Wijze van ventilatie	Geforceerd	Temperatuur	11,85 °C		
Temporele variatie	Diervverblijven	Emissie			
		Uittreedrichting	Verticaal		
		Uittreedsnelheid	2,1 m/s		

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	A4.1 - mechanisch geventileerde stal met een chemisch luchtwassysteem met 90% emissiereductie (Rundvee; vleeskalveren tot circa 8 maanden)	BWL2013.08	220	NH ₃	0,35	-	77,0 kg/j

11 Landbouw | Stalemissies

Naam	stal 5	Uittreedhoogte	6,4 m	NH ₃	840,0 kg/j
Locatie	X:187074,22 Y:375277,77	Warmteinhoud	0,000 MW		
Wijze van ventilatie	Niet geforceerd				
Temporele variatie	Diervverblijven				

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	A4.100 - overige huisvestingssystemen (Rundvee; vleeskalveren tot circa 8 maanden)	Overig	240	NH ₃	3,5	-	840,0 kg/j

12 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 1	Uittreedhoogte	5,0 m	NH ₃	10,6 ton/j
Locatie	X:186715,05 Y:377554,75	Warmteinhoud	0,000 MW		
Wijze van ventilatie	Niet geforceerd				
Temporele variatie	Diervverblijven				

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	F4.100 - overige huisvestingssystemen (Kalkoenen; vleeskalkoenen)	Overig	15572	NH ₃	0,68	-	10,6 ton/j

13 Landbouw | Stalemissies

Naam	Stal 1	Uittreedhoogte	3,9 m	NH ₃	887,3 kg/j
Locatie	X:152143 Y:368212	Uittreeddiameter	1,2 m		
Oprichting diervverblijf	01-01-2007	Temperatuur	12,00 °C		
Wijze van ventilatie	Geforceerd	Emissie			
Temporele variatie	Diervverblijven	Uittreedrichting	Verticaal		
		Uittreedsnelheid	0,4 m/s		

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	E5.10 - stal met verwarmingssysteem met warmteheaters en ventilatoren (Kippen; vleeskuikens)	BWL2009.14	25350	NH ₃	0,035	-	887,3 kg/j

14 Landbouw | Stalemissies

Naam	Stal 2	Uittreedhoogte	3,9 m	NH ₃		1.825,8 kg/j	
Locatie	X:152135 Y:368227	Uittreeddiameter	1,2 m				
Oprichting	01-01-2007	Temperatuur	12,00 °C				
dierverblijf		Emissie					
Wijze van ventilatie	Geforceerd	Uittreedrichting	Verticaal				
Temporele variatie	Dierverblijven	Uittreedsnelheid	0,4 m/s				
Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	E5.100 - overige huisvestingssystemen (Kippen; vleeskuikens)	Overig	26850	NH ₃	0,068	-	1.825,8 kg/j

15 Landbouw | Stalemissies

Naam	Stal 3	Uittreedhoogte	3,9 m	NH ₃	573,3 kg/j		
Locatie	X:152135 Y:368244	Uittreeddiameter	1,1 m				
Oprichting	01-01-1983	Temperatuur	12,00 °C				
dierverblijf		Emissie					
Wijze van ventilatie	Geforceerd	Uittreedrichting	Verticaal				
Temporele variatie	Dierverblijven	Uittreedsnelheid	0,4 m/s				
Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	E5.11 - stal met luchtmengsysteem voor droging strooisellaag in combinatie met een warmtewisselaar (Kippen; vleeskuikens)	BWL2010.13	27300	NH ₃	0,021	-	573,3 kg/j

16 Landbouw | Stalemissies

Naam	Stal4	Uittreedhoogte	3,9 m	NH ₃	576,5 kg/j		
Locatie	X:152135 Y:368266	Uittreeddiameter	1,2 m				
Oprichting	01-01-1990	Temperatuur	12,00 °C				
dierverblijf		Emissie					
Wijze van ventilatie	Geforceerd	Uittreedrichting	Verticaal				
Temporele variatie	Dierverblijven	Uittreedsnelheid	0,4 m/s				
Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	E5.11 - stal met luchtmengsysteem voor droging strooisellaag in combinatie met een warmtewisselaar (Kippen; vleeskuikens)	BWL2010.13	27450	NH ₃	0,021	-	576,5 kg/j

17 Landbouw | Stalemissies

Naam	Stal 5	Uittreedhoogte	3,8 m	NH ₃	683,6 kg/j
Locatie	X:152120 Y:368284	Uittreeddiameter	1,0 m		
Oprichting	01-01-1993	Temperatuur	12,00 °C		
dierverblijf		Emissie			
Wijze van ventilatie	Geforceerd	Uittreedrichting	Verticaal		
Temporele variatie	Dierverblijven	Uittreedsnelheid	0,4 m/s		

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	E5.11 - stal met luchtmengsysteem voor droging strooisellaag in combinatie met een warmtewisselaar (Kippen; vleeskuikens)	BWL2010.13	32550	NH ₃	0,021	-	683,6 kg/j

18 Landbouw | Stalemissies

Naam	Stal 6	Uittreedhoogte	4,0 m	NH ₃	2.625,5 kg/j
Locatie	X:152111 Y:368304	Uittreeddiameter	1,2 m		
Oprichting	01-01-1997	Temperatuur	12,00 °C		
dierverblijf		Emissie			
Wijze van ventilatie	Geforceerd	Uittreedrichting	Verticaal		
Temporele variatie	Dierverblijven	Uittreedsnelheid	0,4 m/s		

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	E5.100 - overige huisvestingssystemen (Kippen; vleeskuikens)	Overig	38610	NH ₃	0,068	-	2.625,5 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van

AERIUS versie 2023.0.1_20231106_3125d8b3c1

Database versie 2023.0.1_3125d8b3c1_calculator_nl_stable

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:

<https://www.aerius.nl/>